

Projev předsedkyně Roberty Metsolové na zasedání Evropské rady Čtvrtek 14. prosince 2023

Dobré ráno všem.

23. červen byl z pohledu našeho evropského projektu důležitým dnem. V tento den Rada dosáhla historické dohody o udělení statusu kandidátské země Ukrajině a Moldavsku a poskytla jasnou evropskou perspektivu Gruzii.

V uplynulém roce a půl Ukrajina rychle pokročila v plnění všech svých cílů, když přijala nezbytné právní předpisy a reformy, a to navzdory velmi těžkým podmínkám.

To platí i v případě Moldavska.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

nacházíme se na prahu dalšího historického okamžiku pro naši Unii. A je na nás, abychom rozhodli, zda této příležitosti využijeme, nebo zda se do historie zapíše jako neúspěšná.

Rozdíl mezi tím je často jen nepatrný.

Nyní nastal čas, abychom dostáli svému slibu. Musíme projevit jednotu a solidaritu. Ukázat, že jsme odvázní a rozhodní a že členství Ukrajiny a Moldavska v Unii může být výhodné pro všechny.

V další fázi je třeba s těmito zeměmi zahájit přístupová jednání.

Chápu, že se jedná o významné rozhodnutí, a také chápu, že to pro některé u tohoto stolu nemusí být snadné. To respektuji. Nejedná se však o politicky účelové rozhodnutí. Jedná se o rozhodnutí, které je založené na zásluhách, na dodržování našich kritérií a na tom, že každý stát může objektivních cílů, které jsme pro ně stanovili, dosáhnout vlastním způsobem.

Současná geopolitická situace na celém světě poukazuje na to, že nečinnost může být velmi drahá.

Jak jsem uvedla včera na summitu EU a zemí západního Balkánu, je to šance pro nás všechny. Neměli bychom ji promarnit.

Jsme připraveni zapojit se do přípravy našich sousedů na přistoupení. Evropský parlament a Nejvyšší rada Ukrajiny již nyní úzce spolupracují. Nedávno jsme podepsali obnovené memorandum o porozumění, jež se týká podpory parlamentní demokracie mezi našimi dvěma parlamenty. Tímto způsobem můžeme coby Evropský parlament Ukrajině nabídnout praktickou pomoc při přípravě na přistoupení k EU.

Totéž platí i pro Moldavsko. Naše programy na podporu demokracie a úzké partnerství s moldavským parlamentem se již v procesu přistoupení Moldavska k EU osvědčily.

Rozšíření je naší nejsilnější geopolitickou a strategickou investicí do budoucnosti. Všichni dobře víme, jak velkou transformační schopnost má. Rozšíření založené na zásluhách posiluje náš kontinent, naši Unii a náš způsob života.

V případě zemí západního Balkánu musíme být opatrní, abychom neoslabili ambice ani motivaci ani jedné ze stran. Všichni nyní se znepokojením sledujeme, jak tomto v regionu slábnou proevropské nálady, a to i mezi mladými lidmi. Naději musíme přeměnit v hmatatelné výsledky, jinak ji ztratíme.

Každá kandidátská země si musí členství zasloužit sama. To nebude snadné, a jak si mnozí z nás pamatují, bude to také nějakou dobu trvat.

Avšak zatímco tyto země přijímají změny, my musíme být připraveni učinit totéž. To znamená pokračovat v diskusích o tom, jak by měla vypadat budoucnost Evropské unie – počínaje postavením Rumunska a Bulharska v schengenském prostoru.

Příspěvek Evropského parlamentu k souvisejícím reformám, který je podrobně popsán v naší zprávě o změně Smlouvy, poskytuje pro tyto úvahy do budoucna dobrý základ. Doufám, že bude projednán na některém z příštích zasedání.

Mezitím pokračuje válka na Ukrajině. Musíme zůstat neoblomní, pokud jde o naši politickou, vojenskou, humanitární a finanční podporu, i když je to čím dál obtížnější. Je to stejně tak morální jako strategická povinnost. Strategický význam má rovněž to, abychom dosáhli dohody o novém Nástroji pro Ukrajinu ve výši 50 miliard, o němž Evropský parlament hlasoval v říjnu. Jde totiž o investici, bez které se růst neobejde. Pro Ukrajinu i pro Evropu.

Tento nástroj pomůže Ukrajině při obnově, rekonstrukci a modernizaci, což bude znamenat, že v budoucnu již nebude potřebovat tak velkou rozpočtovou podporu.

Naším cílem je stát se silnějším, jednotnějším a konkurenceschopnějším aktérem ve stále se měnícím nepřátelském světě. Tohoto cíle však nedosáhneme bez dostatečných zdrojů. Mnozí si však stále myslí, že pouze odkládáme nevyhnutelná těžká finanční rozhodnutí.

Pandemie, invaze na Ukrajinu, změna klimatu, energetická krize a nárůst životních nákladů, to vše má svůj dopad. Se zvýšením úrokových sazeb stouply naše výpůjční náklady na nástroj NextGenerationEU. Přibyly nové úkoly, na nichž jsme se společně dohodli, a víceletý finanční rámec tak dosáhl svého limitu. Evropská rada proto musí dospět k dohodě. Konkrétně k takové, která bude respektovat výsady Evropského parlamentu jako rozpočtového orgánu, jak je stanoveno ve Smlouvách. Takové, která najde strukturální řešení pro řízení výpůjčních nákladů, jehož součástí bude pokrok v oblasti vlastních zdrojů. Takové, která zachovává společné hodnoty Unie a neohrožuje právní stát. Která zajišťuje, aby EU mohla účinně reagovat na krize a nepředvídané okolnosti. A takové, která dále neoslabí stěžejní programy, které jsou pro mnohé občany hmatatelným výsledkem práce Evropské unie.

Proto Evropský parlament opakovaně vyzval k revizi VFR a je připraven v této diskusi pokročit dále.

Jako prvním na světě se nám podařilo dosáhnout dohody ohledně aktu o umělé inteligenci a aktu o kritických surovinách, o nichž Parlament hlasoval před dvěma dny, a stejně tak se můžeme dohodnout i v této věci. Stejně jako společně úspěšně posilujeme naši energetickou nezávislost a poskytujeme pobídky pro čistou energii. Stejně jako jsme přijali právní předpisy týkající se skladování plynu a snížení poptávky po plynu a jako se nám podařilo dojít do cílové

rovinky na cestě k reformě našich trhů s elektřinou. Stejně jako jsme společně zaujali světové vedoucí postavení v progresivní tržní politice v oblasti klimatu.

Podářilo se nám to, co se zdálo nemožné. Můžeme to dokázat znovu.

Totěž platí pro naši angažovanost na Blízkém východě, kde musíme více usilovat o řešení humanitární situace v Gaze a následků teroristických útoků, k nimž došlo 7. října v Izraeli a na celém Blízkém východě. Evropská unie se může ujmout vedoucí úlohy při plánování dalšího postupu a poválečné situace, pomoci při obnově, budování státu a hledání skutečné, udržitelné a trvalé stability založené na dvoustátním řešení. Ačkoli válka stále trvá, musíme hovořit o míru, o tom, jak zachránit nevinné životy, zastavit teror a dodržovat mezinárodní právo – a o tom, jak můžeme ulevit Palestincům a nabídnout naději Izraelcům. Také nesmíme dovolit, aby se Západní břeh Jordánu stal novým regionálním ohniskem konfliktu.

Nakonec mi dovoľte promluvit o paktu o migraci a azylu. Jsme jeho podpisu nejbliže za posledních deset let a já věřím, že k tomu brzy dojde. Musíme této situace využít. Pokud bychom se na tomto balíčku dohodli do konce roku, znamenalo by to rozhodující vítězství konstruktivního proevropského centra před začátkem roku, kdy se budou konat evropské volby. Můžeme ukázat, že Evropa je schopna řešit problémy, které našim občanům leží na srdci.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

naší odpovědností je přijímat správná rozhodnutí. I když je to obtížné. Musíme se snažit a nalézt kompromis. Proto jsme koneckonců vstoupili do politiky. Abychom vyhráli bitvy, v nichž je zdánlivě nemožné zvítězit. To ale pouze dokud se to skutečně nepodaří. Máme přeci bohaté zkušenosti a odvedli jsme v tomto ohledu již spoustu legislativní práce.

Evropa ukázala, že umí zaujmout vedoucí postavení a je schopna činit nezbytná rozhodnutí. A nyní může jít opět příkladem.